

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף צ"ו ע"א.

1. על איזה מקרה הסתפק של רמי בר חמא?
שאדם שאל בהמה כדי לעשות בה עבירה.
2. מה הצד לפטור?
שכדי להיות "שואל" שחייב באונס צריך לשאול כדרך שאנשים שואלים ולא לשנות.
3. מה הצד לחיוב?
הואיל והתורה חייבה שואל באונס בגלל שכל ההנאה שלו גם כן כל ההנאה שלו שמשמש בחינם.
4. מה המקרה השני שבו יש להסתפק?
"שאלה ע"מ להיראות בה" שיראה עשיר ויעשו איתו עסקים ויתנו לו הלוואות.
5. מהם צדדי הספק?
הצד שחייב- היות ושאל חפץ ששווה כסף. הצד שפטור- מפני שלא נהנה מגוף הבהמה.
6. מה המקרה השלישי שבו יש להסתפק?
"שאלה לעשות בה מלאכה ששווה פחות משווה פרוטה"
7. מהם צדדי הספק?
הצד שחייב- שהרי נהנה. הצד שפטור- היות ונהנה פחות משווה פרוטה זה לא נחשב נהנה שמחייבת.
8. מה המקרה הרביעי שבו יש להסתפק?
שאל 2 פרות ע"מ לעשות בכל אחת מלאכה ששווה חצי פרוטה.
9. מהם צדדי הספק?
הצד שחייב -שהרי השואל נהנה מן המשאיל שווה פרוטה. הצד שפטור- כי מכל פרה לא נהנה שווה פרוטה.
10. מהו הספק הראשון בהגדרת בעליו עמו?
שאל פרה משותפים ורק אחד מהשותפים נשאל עמו.
11. מהם צדדי הספק?
הצד שחייב שצריך את "כל הבעלים" וכאן היה עמו רק אחד. הצד לפטור- שיהיה פטור מהחצי של השותף שהיה עמו מדין בעליו עמו.
12. מהו הספק השני בהגדרת בעליו עמו?
שותפים ששאלו והבעלים נשאל לאחד מהם.
13. מהם צדדי הספק?
הצד לחייב-שצריך שהבעלים ישאל ל"כל השואל" (2 השותפים) ונשאל רק לאחד. הצד לפטור-השואל צריך לשלם לכל אחד מהשותפים חצי פרה וכאן כשבעליו עמו יפטור מלשלם לאותו שותף את החלק שלו.
14. מהו הספק השלישי בהגדרת בעליו עמו?
א. אשה שיש לה פרה של נכסי מילוג (שהקדן שלה והבעל אוכל פירות) והשאלה את הפרה והבעל גם נשאל. ב. אשה ששאלה פרה לחרוש בשדה של נכסי מילוג והמשאיל נשאל לבעל.
15. מהם צדדי הספק?

הצד שחייב שקניין פירות לאו כקניין הגוף והבעל לא נשב בעליה של הפרה. הצד לפטור- קניין פירות שיש לבעל מחשיב אותו כבעלים בגוף הפרה וממילא נחשב בעליו עמו

16. מהו הספק הרביעי בהגדרת בעליו עמו?

האומר לשלוחו צא והשאל עם פרתי

17. מהם צדדי הספק?

הצד שחייב שצריך בעלים ממש ולא את השליח. הצד לפטור- "שלוחו של אדם כמותו" והשליח כבעלים.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף צ"ה ע"ב- צ"ו ע"א.

1. מה סובר רבי יאשיה?
ש' החיבור באה לחבר בין הנושאים ושצריך את שניהם אלא א"כ התורה חילקה ע"י המילה או.
2. מה סובר רבי יונתן?
ש' החיבור מתפרשת במובן של או זה או זה אלא א"כ התורה כתבה "יחדיו".
3. מהם שני הזמנים עליהם הגמרא דנה לגבי פטור בעליו עמו?
א'. זמן השאלה. ב'. זמן האונס.
4. איך אביי מסביר את הפסוק "בעליו אין עמו שלם ישלם" לפי רבי יאשיה?
שהתורה מחייבת את השואל אם הבעלים לא היו איתו בשני הזמנים אבל אם היה רק בזמן אחד זה נחשב בעליו עמו ופטור.
5. איך אביי מסביר את הפסוק "אם בעליו עמו לא ישלם" לפי רבי יאשיה?
שהתורה פטרה את השואל אם הבעלים היה איתו בשני הזמנים אבל אם היו רק בזמן אחד זה לא נחשב בעליו עמו וחייב.
6. איך אביי מיישב את הסתירה בין הפסוקים?
שאם היה איתו בזמן השאלה לא צריך להיות עמו בזמן שבורה ומתה. היה עמו בזמן שבורה ומתה צריך להיות גם בזמן השאלה ואם לא היה השואל חייב.
7. איך רבא מסביר את הפסוק "אם בעליו עמו לא ישלם" לפי רבי יונתן?
שאם הבעלים היה עמו באחד מהזמנים זה נחשב בעליו עמו ופטור.
8. איך רבא מסביר את הפסוק "בעליו אין עמו שלם ישלם" לפי רבי יונתן?
שגם אם הבעלים היה עמו באחד מהזמנים זה לא נחשב בעליו עמו וחייב.
9. איך רבא מיישב את הסתירה בין הפסוקים?
שאם היה איתו בזמן השאלה לא צריך להיות עמו בזמן שבורה ומתה. היה עמו בזמן שבורה ומתה צריך להיות גם בזמן השאלה ואם לא היה השואל חייב.
10. בהו"א מדוע הזמן הקובע הוא זמן השאלה ולא זמן האונס?
מפני שאז מכניסה לרשותו ומקבל עליו את חיובי השמירה והאונס.
11. מדוע לא אומרים שזמן האונס הוא הקובע מפני שאז מתחייב לשלם?
מפני שאם לא היה שואל לא היה מתחייב באונסיה, יוצא שזמן השאלה הוא העיקרי.
12. למסקנה, מדוע הזמן הקובע הוא זמן השאלה ולא זמן האונס?
מפני שבזמן השאלה מתחייב במזונות הבהמה.
13. לפי רב אשי, מדוע הזמן הקובע הוא זמן השאלה ולא זמן האונס?

כי הפסוק אומר "וכי ישאל איש מעם רעהו" זאת אומרת ששאל חפץ מאת רעהו אבל את רעהו הוא לא שאל, ועל זה נאמר "שלם ישלם" ומשמע שאם היה שואל גם את רעהו היה פטור.

14. באר את המילים:

דליתיה- שאינו. בתרוויהו- בשניהם. איפוך אנא - אהפוך אני. אדרבא- להיפך.
עדיפא- עדיף. עביד- עושה. קראי- פסוקים. איתיה בחדא - נמצא באחד.
מסתברא- מסתבר. הנך- אלו.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף צ"ט ע"א

1. מהם ההבדלים בין עבד עברי לעבד כנעני?

עבד עברי קנוי 6 שנים, ואין גופו קנוי לאדון וחייב במצוות כמו כל יהודי.
עבד כנעני נמכר לעולם וגופו קנוי לאדון וחייב במצוות כמו אישה.

2. מה הדין אם אמר השואל למשאל לשלוח את הפרה ביד עבדו (של המשאל)

והפרה מתה בדרך?

השואל חייב.

3. מהי קושיית הר"ן?

מדוע השואל חייב? והרי הפרה לא הגיע אליו והוא לא משך אותה ואף לא נכנסה לרשותו ומדוע חייב?

4. מה מתרץ הר"ן?

הר"ן מתרץ שכמו שאדם שלוקח הלוואה צריך להביא למלווה ערב ועל סמך ההתחייבות של הערב המלווה מוציא ממון. כך גם כאן, ברגע שהמשאל מוציא את הפרה מרשותו על סמך שהשואל אמר שלח, השואל הופך להיות ערב ואם הפרה מתה חייב השואל מדין ערבות.

5. מהי קושיית הגמרא "יד עבד כיד רבו"?

במשנה כתוב שאם אמר השואל למשאל לשלוח את הפרה ביד עבדו והפרה מתה בדרך השואל חייב. שואלת הגמ' אם יד עבד כיד רבו הפרה עדיין ברשות הבעלים ומדוע חייב השואל.

6. מה מתרץ שמואל?

שבמשנה מדובר בעבד עברי שאין גופו קנוי לאדון ועל זה לא נאמר "יד עבד כיד רבו". והפרה יצאה מרשות המשאל ולכן חייב.

7. מה מתרץ רב?

שגם אם נעמיד בעבד כנעני צריך לומר שכשהשואל אמר למשאל "שלח ביד עבדך" הוא נחשב כאילו אמר למשאל "הכישה במקל והיא תבוא לבד" ובזה יצאה מרשותו של המשאל והעבד רק משגיח שהיא באמת הולכת בדרך הנכונה אבל לא אחראי עליה ואם מתה השואל חייב.

8. מה הקושיא על המשנה מהברייטא?

שבמשנה כתוב שאם המשאל שלח ביד עבדו, השואל חייב ובברייטא כתוב שאם שלח ביד עבדו פטור.

9. מדוע זה לא קשה על שמואל?

כי אפשר לומר שהמשנה מדברת בעבד עברי שאין ידו כיד האדון ולכן השואל חייב ואילו הברייטא מדברת על עבד כנעני שידו כיד האדון והפרה עדיין ברשות המשאל ולכן פטור.

10. מה יענה על זה רב?

שבמשנה מדובר שאמר השואל למשאל "הכישה". ובכך מתחייב באונסיה. ובברייטא מדובר שלא אמר לו הכישה ומכיוון שנשלחה ביחד עם העבד יד עבד כיד רבו והפרה לא יצאה מרשותו ולכן השואל פטור.

11. מה הראיה שהגמרא ניסתה להביא לרב?

מהברייטא שכתוב בה שאם השואל אמר למשאל "הכישה במקל והיא תבוא" חייב וכדברי רב.

12. כיצד דוחה רב אשי את הראיה?

שמדובר בברייטא שהחצר של השואל נמצאת בתוך החצר של המשאל ושכשאומר לו "הכישה במקל" יש רק דרך אחת שדרכו הפרה יכולה ללכת ולכן השואל סומך בדעתו שהיא תבוא אליו ומשעבד את עצמו וחייב אבל אם הייתה צריכה ללכת דרך רה"ר לא מתחייב בשמירתה ופטור.

13. מה החידוש בברייטא?

שהיינו אומרים שאם שיש בחצר כל מיני מקומות בהם הפרה יכולה להסתתר השואל לא יקבל עליה אחריות קמ"ל ש"סמכתא דעתיה" והוא מתחייב באונסיה בהקשה זו.

14. באר את המילים: גופיה- גופו. קני- קנוי. תימא- תאמר. בשלמא- מובן (שלם) הדבר. אימא- אמור. א"ל- אמר ליה. דהתם- ששם. סמכא דעתיה- סומך בדעתו. מחי לה בחוטרא- מכה אותה במקל.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף צ"ה ע"ב.

1. מהם שני התנאים שמצריך רב המנונא כדי שהשואל יהיה פטור באונס בבעליו עמו?
א'. שהבעלים והבהמה יעבדו באותה המלאכה.
ב'. שהבעלים והבהמה יהיו אצל השואל מזמן השאילה עד זמן האונס.
2. מה מוכח שרב המנונא סובר!
 שהפסוק "אם בעליו עמו לא ישלם" מדבר גם על "וכי ישאל" וגם על "ונשבר או מת" ולכן צריך את 2 התנאים.
3. מה הכוונה "אכולה מילתא קאי"?
 על כל הדבר עומד (הפטור של בעליו עמו מדבר על כל הפסוק הקודם).
4. מהיכן מקשה רבא על רב המנונא?
 מהברייתא השואל את הפרה ושאל בעליה עמה ... אע"פ שהבעלים עושים מלאכה במקום אחר ומתה פטור.
5. הסבר את קושיית רבא?
 בברייתא כתוב במפורש שלמרות שהפרה והבעלים לא עבדו באותה המלאכה בכל זאת פטור ואילו לפי רב המנונא באופן כזה לא נחשב בעליו עמו והשואל חייב.
6. מה מתרצת הגמרא?
 שרב המנונא צודק ובאמת צריך שהבעלים והפרה יעבדו באותה המלאכה, ובברייתא מדובר שהבעלים עובדים ב"מקום אחר" באותו השדה שעודרים לפני הפרה כדי שיהיה לה יותר קל בחרישה.
7. מהיכן הגמרא דוחה את התירוץ?
 מהסיפא של הברייתא שכתוב בה "שאל את הפרה ואחר כך שאל בעליה עמה אע"פ שהבעלים חורשים על גבה ומתה חייב". ואם בסיפא על גבה זה איתה ביחד, משמע שבמקום אחר זה מקום אחר לגמרי.
8. מה מיישבת הגמרא?
 שיש רבותא (חידוש) ברישא שאע"פ שלא עובדים באותה מלאכה ממש בכל זאת פטור.
 ויש רבותא (חידוש) בסיפא שלמרות שעובדים באותה מלאכה ממש כיוון שלא שאלם ביחד, חייב.
9. מהי הקושיא הראשונה ממנה נדחה דינו הראשון של רב המנונא?
 שאין סברא לחלק בין מנהיג בידיים למרפה בפניה את הקרקע, מפני שסוף כל סוף הוא עושה עמה מלאכה, ואם הברייתא חילקה בין "על גבה" לבין "מקום אחר" בהכרח שמקום אחר זה מקום אחר לגמרי (ולא מרפי ארעא- מרפה קרקע) ונדחה תנאי א' של רב המנונא.

10. מהי הברייטא השניה ממנה נדחה דינו השני של רב המנונא?
"שכתוב בברייטא במפורש" היה עמו בשעת שאילה אין צריך להיות עמו בשעת שבורה ומתה".

11. מהי הברייטא השלישית ממנה נדחה דינו השני של רב המנונא?
שכתוב ברייטא "מה תלמוד לומר אם בעליו עמו, לומר לך כיוון שיצאה מרשות משאיל שעה אחת בבעלים ומתה, פטור". כתוב במפורש שלא צריך שתהא עמו בשעת שבורה ומתה.

12. באר את המילים:
דקתני-שכתוב אמרי – אמרו (בני הישיבה). מרפי- מרכך (חופר/ עודר) מילתא- דבר. ארעא- קרקע רבותא- חידוש. אידי ואידי – זה וזה.. תיובתא דרב המנונא- תשובה לרב המנונא מתיב- משיב. מאי לאו – האם לא.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף צ"ח ע"ב

1. מהו המקרה בספק הראשון של רבי אבא בר ממל? (תן דוגמא לפי ימים).
ביום א' שאל את הפרה בבעלים וביום ב' שכר אותה שלא בבעלים ונגנבה או אבדה בזמן השכירות.
2. מהו הצד שחייב?
שיש כאן 2 דברים שונים. שאלה לחוד ושכירות לחוד והשכירות הייתה שלא בבעלים ולכן חייב.
3. מהו הצד שפטור?
שהרי כל חיובי השמירה של השוכר על הפרה כבר היו עליו מיום א' כשמשך בשביל השאילה ומשיכה זו הייתה בבעלים ולכן פטור.
4. כיצד נפסקה ההלכה בספק זה?
הרא"ש פוסק שהשכירות היא המשך השאילה וזה נחשב שכירות בבעלים ופטור.
5. מהו המקרה בספק השני של רבי אבא בר ממל? (תן דוגמא לפי ימים).
ביום א' שכר בבעלים וביום ב' שאל אותה שלא בבעלים ומתה כדרכה (אונס) בזמן השאילה.
6. מהו הצד שחייב?
ששכירות ושאילה הם וודאי דברים נפרדים שהרי שוכר פטור באונס ושואל חייב. וכאן השואל התחייב באונסיה מזמן השאילה וזה לא היה בבעלים ולכן חייב.
7. מהו הצד שפטור?
היות ששוכר דומה קצת לשואל (לעניין גניבה ואבידה-כמו בשאלה 3) לכן פטור בעליו עמו ימשיך גם לזמן השאילה ויהיה פטור.
8. כיצד נפסקה ההלכה בספק זה?
הרא"ש פוסק שהשכירות והשאילה הם דברים נפרדים ולא הוי שאילה בבעלים וחייב.
9. מהו המקרה בספק השלישי של רבי אבא בר ממל? (תן דוגמא לפי ימים).
ביום א' שאל בבעלים וביום ב' שכר שלא בבעלים וביום ג' חזר ושאל.
10. מהם צדדי הספק?
האם השכירות ביום ב' עוצרת את ה"בעליו עמו" וחייב או שזה נחשב שאילה בבעלים ופטור.
11. מהו המקרה בספק הרביעי של רבי אבא בר ממל? (תן דוגמא לפי ימים).
ביום א' שכר בבעלים וביום ב' שאל שלא בבעלים וביום ג' חזר ושכר.
12. מהם צדדי הספק?
האם השאלה ביום ב' עוצרת את ה"בעליו עמו" וחייב או שזה נחשב שכירות בבעלים ופטור.
13. איך נפסקה ההלכה בשני הספקות האחרונים?
הספק לא נפשט והגמ' נשארה בתיקו ומספק לא מוציאים ממון מהשומר ולכן השומר יהיה פטור.

14. השואל את הפרה ושלחה המשאיל ביד בנו או עבדו או שלוחו ומתה בדרך מה הדין ומדוע?

השואל פטור כי עדיין לא נכנסה לרשותו.

15. השואל את הפרה והשואל ביקש מהמשאיל שישלח לו את הפרה, ומתה בדרך מה הדין ומדוע?

השואל חייב באונסיה כי כשהשואל ביקש שישלח הם נחשבים לשליחים שלו ולא של המשאיל ושלוחו של אדם כמותו.

16. באר את המילים:

להד"מ - לא היו דברים מעולם. שייכא - שייך כמאן - כמי. לחודה - לחוד. דהא - שהרי. דלמא - אולי. את"ל - אם תמצה (תרצה) לומר. הדר - חוזר. אפסיקא - הפסיק. אתיא - באה. דוכתה - מקומה.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף מ"ב ע"א

1. "המפקיד מעות אצל חברו" מהם שלושת סוגי השמירה שבהם חייב?
א'. צררן והפשילן לאחריו. ב'. מסרן לבנו ובתו הקטנים. ג'. נעל בפניהם שלא כראוי.
2. מה הדין אם שימר כדרך השומרים?
פטור.
3. "צררן והפשילן לאחריו" מדוע חייב, "מאי הוה ליה למעבד" (מה היה לו לעשות)?
להחזיק אותם בידיו באופן שיוכל לראותם, שנאמר "וצרת הכסף בידך".
4. מהי המימרא הראשונה של רבי יצחק?
"לעולם יהא כספו של אדם מצוי בידו" שאם תזדמן לו סחורה יהיה לו כסף לקנותה.
5. מהי המימרא השניה של רבי יצחק?
"לעולם ישליש אדם את מעותיו, שליש בקרקע, שליש בפרקמטיא (סחורה) ושליש תחת ידו".
6. מהי המימרא השלישית של רבי יצחק? ומה סובר תנא דבי רבי ישמעאל?
"אין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין" ותנא דבי ר"י סובר "אלא בדבר שאין העין שולטת בו".
7. מה אומר ההולך למוד (למדוד) את גורנו?
"יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו שתשלח ברכה במעשה ידינו".
8. מה אומר מי שהתחיל למוד?
ברוך השולח ברכה בכרי הזה".
9. מדוע אם מדד ואח"כ בירך הרי זו תפילת שווא?
מפני שאחר המדידה לא יכולה לחול הברכה כיוון ששלטה בו העין.
10. לפי שמואל היכן צריך שומר להניח כספים ע"מ לשומרם שמירה מעולה?
לקוברן בקרקע.
11. מה הדין אם הפקידו אצלו בע"ש ומדוע?
אין צריך לקוברן מפני שהשומר טרוד בהכנות לשבת. אבל במוצ"ש חייב.
12. מה הדין אם המפקיד צורבא מרבנן ומדוע?
13. גם במוצ"ש פטור מלקוברן מפני שיש לחשוש שהמפקיד יבוא לקחת את הכסף ע"מ לקנות יין להבדלה.
14. מה זה גשושאי?
מגששים בקרקע בשיפודי ברזל להכיר היכן יש חלל.
15. היכן שומרים את הכסף כשמצויים גשושאי?
בשמי קורה.
16. היכן שומרים את הכסף כשמצויים פרומאי (שוברי תקרות)?
"ביני אורבי" בין שורות הלבנים.
17. היכן שומרים את הכסף כשמצויים טפוחאי (מטפחים בקירות לדעת עם יש חלל בקיר)?
או בטפח הסמוך לקרקע או בטפח הסמוך לשמי קורה.
18. מה השאלה מחמץ?

לגבי חמץ כתוב שחמץ שנפלה עליו מפולת בגובה ג' טפחים אין צריך לבער כי אין הכלב יכול לחפש אחריו. השאלה היא לגבי כסף האם גם צריך עומק ג' טפחים.

19. מה ההבדל בין חמץ שצריך עומק ג' טפחים לבין כסף שמספיק עומק טפח?

שלחמץ יש ריח ולכן צריך ג' טפחים. ואילו לכסף אין ריח רק צריך להחביא ולכסות מעיני בני אדם ולכן מספיק טפח.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף צ"ה ע"א.

1. להו"א מהיכן לומדים ששואל חייב בגניבה ואבידה?
כמו שחייב בשבורה ומתה כך חייב בגניבה ואבידה.
2. כיצד הגמרא דוחה זאת?
שדוקא בשבורה ומתה שא"א לטרוח ולהחזיר חייב אבל בגנו"א שאפשר לטרוח ולהביא אולי יהיה פטור.
3. למסקנה מהיכן לומדים ששואל חייב בגניבה ואבידה?
מק"ו מש"ש, שאם ש"ש שפטור בשבורה ומתה חייב בגנו"א, שואל החמור שחייב בשבורה ומתה ק"ו שחייב בגניבה ואבידה.
4. איך אפשר לפרוך את הק"ו?
שאפשר לומר שהסיבה שש"ש חייב בגנו"א זה בגלל שהוא חמור שמשלם תשלומי כפל בטוען טענת ליסטים מזויין. (אם ישבע לשקר שנגזל ממנו בליסטים מזויין ויבואו עדים שנשבע לשקר הדין הוא שמשלם כפל, מה שאין כן השואל שחייב אפילו באונס שמייד משלם קרן.)
5. מדוע זהו ק"ו שאין עליו פירכא?
א'. מפני שהק"ו שהשואל משלם יותר חמורה מהכפל שאולי ישלם הש"ש. (קרנא בלא שבועה עדיפא מכפילא בשבועה)
ב'. מפני שליסטים מזויין הוא גזלן ולא גנב, וגזלן משלם קרן ולא כפל.

6. להו"א א' מהיכן לומדים ששואל פטור בגניבה ואבידה א בבעליו עמו?
כמו שפטור בשבורה ומתה בבעליו עמו כך פטור בגנו"א בבע"מ.
7. כיצד הגמרא דוחה זאת?
שאולי דוקא באונס של שבורה ומתה פטור בבע"מ, אבל בגנו"א שזה קרוב לפשיעה יהיה חייב.
8. להו"א ב' מהיכן לומדים ששואל פטור בגנו"א בבעליו עמו?
מש"ש שכמו שש"ש פטור בבעליו עמו כך גם שואל.
9. כיצד הגמרא דוחה זאת?
שאפשר לומר שש"ש שפטור בשו"מ הוא קל יותר ולכן פטור בגנו"א בבע"מ, אבל שואל שחייב בשבו"מ הוא חמור יותר ויהיה חייב לשלם בגנו"א אפי' בבעליו עמו.
10. למסקנה, מהיכן לומדים ששואל פטור בגנו"א בבעליו עמו? (למ"ד אמרינן דיו)
שהרי כל החיוב של שואל בגנו"א נלמד מק"ו מש"ש (שאלה 3) ואם כן אומרים שדיו לבא מן הדין (שואל שנלמד מק"ו מש"ש) ליהיות כנדון (כמו ש"ש המלמד) ואם ש"ש המלמד פטור בגניבה ואבידה כך גם שואל.
11. למסקנה, מהיכן לומדים ששואל פטור בגנו"א בבעליו עמו? (למ"ד לא אמרינן דיו)
שלומדים עליון מתחתון ותחתון מעליון (ש"ש משואל ושואל מש"ש).
עליון מתחתון, כמו ששואל התחתון פטור בשו"מ בבעליו עמו כך ש"ש העליון פטור בגנו"א בבעליו עמו.
תחתון מעליון, כמו שש"ש התחתון פטור בגנו"א בבעליו עמו כך שואל העליון פטור בגנו"א בבעליו עמו.

12. להו"א מניין שש"ש פטור בגניבה ואבידה בבעליו עמו?

שכמו שבשואל בע"מ פוטר אותו על מה שחייב (שבו"מ) כך ש"ש בע"מ פוטר אותו על מה שחייב (גנו"א).

13. כיצד הגמ' דוחה זאת?

שאולי דוקא בשבורה ומתה שואל פטור בבע"מ כי זה אונס, אבל בגנו"א שזה קרוב לפשיעה יהיה חייב אפי' בבעליו עמו.

14. למסקנה, מניין ש"ש פטור בגניבה ואבידה בבעליו עמו?

מהו' של שואל. שכתוב בשואל "וכי ישאל" בו' החיבור וזה מחבר את העניין הראשון (ש"ש) לתחתון (שואל), ללמדנו שבשניהם יש את דין בעליו עמו.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף צ"ה ע"א- ע"ב.

1. מה דין שומר שפשע בבעליו עמו?
מחלוקת רב אחא ורבינא האם חייב או פטור.
 2. "מקרא נדרש לפניו או לפני פניו" הסבר!
האם ה' של "וכי ישאל" מחברת רק את הפרשה שלפני פרשת שואל (ש"ש) או גם את הפרשה של ש"ח שהיא לפני פניו.
 3. מה טעמו של מי שסובר שפשיעה בבעלים חייב?
מצד אחד הפטור של בעליו עמו נאמר רק בשואל ומקרא נדרש רק לפניו לש"ש וא"כ יוצא שש"ח חייב אפילו בבעליו עמו, מצד שני חיוב שומר בפשיעה נאמר רק בש"ח, (וש"ש ושואל נלמדים מק"ו מש"ח.) וא"כ פטור בעליו עמו זה רק על ש"ש ושואל ורק על מה שכתוב בתורה שש"ש ושואל חייבים ולא על פשיעה שכתובה בש"ח.
 4. מה טעמו של מי שסובר שפשיעה בבעלים פטור?
שמקרא נדרש לפני ולפני פניו. ופטור בעליו עמו נאמר גם על חיובי ש"ח, (שחייב רק בפשיעה).
 5. מה קושיית הגמרא מהמשנה?
שבמשנה כתוב "השואל את הפרה ושאל בעליה עמה ומתה פטור" ומזה שהמשנה כתבה דווקא שואל ולא ש"ח, משמע שש"ח שחייב בפשיעה זה אפי' בבעליו עמו וקשה על מי שסובר שפטור.
 6. מה מתרצת הגמרא?
שגם לגבי ש"ש התנא לא כתב שפטור בבעליו עמו למרות שבאמת הוא פטור ובהכרח שהתנא של המשנה כתב רק דינים שכתובים במפורש בתורה ואילו דינים שנלמדים מדרשא הוא לא כתב, ולכן ש"ח לא כתוב.
 7. מה דינו של שוכר?
מחלוקת, לפי רבי יהודה דינו כש"ש ולפי רבי מאיר כש"ח.
 8. מה סובר רבה בר אבוא?
שהופכים את השיטות ולרבי יהודה דינו כש"ח ולפי רבי מאיר דינו כש"ש.
 9. מדוע רבה בר אבוא הפך את השיטות?
מפני שיש משנה שאומרת שדינו של שוכר כש"ש וקשה שהרי סתם משנה ר"מ (משנה שאין בה מחלוקת נקראת "סתם") ור"מ סובר ששוכר כש"ח? ומזה מוכיח רבה בר אבוא שצריך להפוך את השיטות.
 10. מהי קושיית הגמרא מהברייתא?
שבברייתא כתוב "שאלה (את הפרה) ושכר בעליה עמה ומתה פטור" כי בעליו עמו, ובני הישיבה סברו שהתנא של הברייתא הוא רבי יהודה שדין שוכר כש"ש, והנה מוכח שהתנא כן כותב דינים שנלמדים מדרשא (ש"ש שנלמד מ"וכי ישאל") וא"כ חוזרת שאלה 5 מדוע לא כתוב במשנה פטור בעליו עמו בש"ח.
- מהו התירוץ הראשון?
שהתנא הוא ר"מ שדין שוכר כש"ח ויש מכאן ראיה למ"ד שש"ח פטור בפשיעה בבעליו עמו מפני ששוכר הוא כש"ח והוא כן כתוב בברייתא שפטור בבעליו עמו.

11. מהו התירוץ השני?

שהברייטא באמת כשיטת רבי יהודה, ואם קשה למה התנא לא כתב שאפי' ש"ח שפשע פטור בבעליו עמו, התירוץ הוא כדרכה בר אבוא שבדף צ"ג הפך את השיטות. ולפי"ז רבי יהודה סובר ששוכר כש"ח והנה לנו שהתנא כן הביא את הדין של בעליו עמו בש"ח (בשוכר שדינו כש"ח)

12. באר את המילים:

הא מני-זה מי איבעית אימא –אם תרצה אמור. קתני- כתוב מילתא- דבר. דאתיא- שבא. חיובי- חיובים. דכתיבא בהדיא- שכתובה בפירוש. דהא- שהרי. אהנך- על אלו. ולטעמך- ולשיטתך.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף צ"ח

1. מה הדין כשבעל הפרה טוען ברור לי שהפרה השאולה מתה והשואל טוען איני יודע, ומדוע?
השואל חייב. לפי המ"ד שסובר שברי ושמא ברי עדיף ברור שהמשאיל עדיף והשואל חייב לשלם.
ולמ"ד אין ברי עדיף מדובר שיש עסק שבועה ביניהם והשואל חייב שבועה ומתוך שאינו יכול להשבע משלם.
2. מה הכוונה עסק שבועה?
השואל טוען טענה שמחייבת אותו שבועה, ומתוך שאינו יכול להשבע (שאומר איני יודע), משלם.
3. מה הדין כשהשואל טוען איני יודע איזה פרה מתה, ובעל הפרה טוען גם אני איני יודע, ומדוע?
יחלוקו, כי התנא של המשנה סובר כסומכוס שסובר הממון המוטל בספק חולקים.
4. מה הדין באדם שאומר לחבירו אתה חייב לי מנה, והנתבע אומר "איני יודע", ומדוע? (מח' – לפרט).
רב הונא ורב יהודה סוברים שחייב מפני שברי ושמא ברי עדיף.
רב נחמן ורבי יוחנן סוברים שפטור מפני שאין הברי עדיף מהשמא.
5. באר ב' אופנים שאדם אינו יכול להישבע!
א'. שטוען איני יודע. ב'. שהוא חשוד על שבועת שקר (כגון משחק בקוביה ומלוה בריבית).
6. איך נסביר לפי רבא את עסק השבועה ברישא?
המשאיל לו 2 פרות חצי בשאילה וחצי בשכירות ומתו שתיהן. המשאיל אומר שזה היה בזמן שאילה והשואל חייב לו 2 פרות. והשואל טוען שפרה אחת הוא באמת חייב ועל השניה הוא לא יודע מתי היא מתה והוא חייב שבועת מודה במקצת (על הראשונה) ומתוך שלא יכול להשבע משלם.
7. איך נסביר לפי רבא את עסק השבועה בסיפא?
שנתן לו 3 פרות 2 בשאילה ואחת בשכירות ומתו שתיים. המשאיל אומר ש2 השאלות מתו והשואל חייב לו 2 פרות. והשואל טוען שפרה אחת הוא באמת חייב ועל השניה הוא לא יודע האם זו השאולה שמתה או השכורה והוא חייב שבועת מודה במקצת (על הראשונה) ומתוך שלא יכול להשבע משלם.
8. במה נחלקו רבא ורמי בר חמא?
רבא סובר שכדי להתחייב שבועת מודה במקצת צריך להודות בחלק מהתביעה ועל החלק השני מספיק לא לדעת. ולרמי בר חמא צריך לכפור בחלק ולהגיד להד"מ או החזרתי לך.
9. איך נסביר לפי רמי בר חמא את עסק השבועה ברישא?
שנתן לו 3 פרות והמשאיל טוען ששלושתם מתו בזמן השאילה והשואל חייב לו 3 פרות. והשואל טוען שהוא לא לקח 3 פרות אלא 2 (כפירה במקצת) ואחת אני מודה

לך שמתה בזמן שאילה ואני חייב והפרה הנוספת אני לא יודע מתי מתה ומכיוון שלא יכול להשבע משלם.

10. איך נסביר לפי רמי בר חמא את עסק השבועה בסיפא?

שנתן לו 4 פרות 3 בשאילה ואחת בשכירות והמשאיל טוען ששלוש השאולות מתו והשואל חייב לו 3 פרות. והשואל טוען שהוא לא לקח 4 פרות אלא 3 2 בשאילה ואחת בשכירות (כפירה במקצת) ופרה אחת אני מודה לך שמתה בזמן שאילה ואני חייב. 2 הפרות הנוספות אני לא יודע מי מתה האם השאולה או השכורה ומכיוון שלא יכול להשבע משלם.

11. באר את המילים:

להד"מ - לא היו דברים מעולם. אישתבע - תשבע מיגו - מתוך. חדא - אחת. אידך - הנוסף. עידן - זמן. דהא - שהרי. תרתי - שתיים. דקיימא - שקיימת... בשלמא - מובן. תרוייהו - שניהם.

בס"ד עש"ק פרשת בהעלותך תשפ"ג

שאלות חזרה דף ק' ע"ב.

1. על איזה מימרא במשנה הגמרא מדברת?
"היו לו ב' עבדים אחד גדול ואחד קטן (וכן ב' שדות אחת גדולה ואחת קטנה) זה אומר גדול לקחתי וזה אומר קטן, ישבע המוכר שהקטן מכר".
2. מדוע המוכר נשבע שמכר את הקטן ולא הקונה נשבע שקנה את הגדול?
מפני שהקונה תובע את הגדול והמוכר שמודה לו על הקטן נחשב שמודה לו במקצת (מודה על הקטן מתוך הגדול) והמודה במקצת חייב שבועה מדאורייתא.
3. מה הקושיא הראשונה של הגמרא?
מדוע המוכר נחשב למודה במקצת הטענה, הרי הקונה תובע עבד גדול והמוכר מודה לו על עבד אחר לגמרי "מה שטענו (עבד גדול) לא הודה לו, ומה שהודה לו (עבד קטן) לא טענו" והמוכר מודה במשהו אחר לחלוטין ומדוע חייב שבועה?
4. מה קושיא השניה של הגמרא?
שהרי המוכר מוכן למסור מיד את הקטן (שהרי מודה לו על הקטן) וזה נחשב "הילך" (הא לך) ויש מי שסובר שאין נשבעים בטענת הילך ומדוע המוכר נשבע?
5. מה הקושיא השלישית של הגמרא?
שיש משנה במסכת שבועות שאומרת שאין נשבעין לא על העבדים ולא על הקרקעות ומדוע כאן המוכר נשבע על עבד וקרקע?
6. כיצד מעמיד רב את המשנה?
שמדובר כאן בוויכוח בין המשלח לשליח. המשלח אומר שנתן לשליח כסף שיקנה עבד גדול (8000 נ"ה) והשליח אומר שקיבל כסף לעבד קטן (4000 נ"ה)
7. איך זה מתרץ את 3 הקושיות?
קושיא א' מדובר שמודה במקצת הטענה (4000 מתוך 8000). קושיא ב'. כסף לא מוכן להימסר ואין כאן הילך. קושיא ג'. הוא לא נשבע על עבד אלא על דמי העבד.
8. כיצד מעמיד שמואל את המשנה?
שבאמת מדובר בוויכוח בין מוכר ללוקח, אלא שהוויכוח הוא האם מכר לו בגד הראוי לכסות בו עבד גדול או עבד קטן ומדובר בדיילפי (בגד שאפשר לחלקו ל2).

9. כיצד מעמיד רב הושעיא את המשנה?

שהקונה טוען שקנה עבד גדול עם הכסות שעליו והמוכר טוען שמכר עבד קטן בכסותו ומתוך שחייב המוכר שבועה על הכסות מגלגלים עליו שבועה גם על העבד.

10. כיצד מעמיד רב ששת את המשנה?

כפשוטו. שהקונה טוען עבד גדול והמוכר טוען עבד קטן.

11. איך מתרץ רב ששת את 3 הקושיות?

קושיא א': התנא של המשנה סובר כרבן גמליאל שנשבעים גם על שלא ממין הטענה (טענו חיטים והודה לו בשעורים חייב שבועה) קושיא ב'. המוכר מודה שכשמכר העבד היה שלם ולאחר מכן האדון קטע את ידו של העבד והוא חייב להעמיד לו עבד אחר ואין כאן הילך. קושיא ג'. התנא של המשנה הוא רבי מאיר שסובר שעבד הוא כמו מטלטלים ונשבעים עליו.

שאלות תשובות

מה המקרה המובא במשנתנו? השוכר את הפרה- כששוכרים פרה לחרישה מדובר ששכר עימה את כלי המחרשה ושכרה על מנת לחרוש בהר והשוכר שינה וחרש בבקעה. ונשבר הקנקן- ביאור: הכוונה ליתד המחרשה בשעת החרישה שהרי ידוע שכדי לחרוש היו נותנים בגב הבהמה את המחרשה שמאחוריה היה יתד תקוע באדמה וקשור לבהמה ועל ידי זה שהבהמה הולכת היא גוררת את היתד בתוך האדמה וחורשת בה, ועל מנת שזה לא יצא החוצה ויתרומם תוך כדי חרישה אחד הפועלים עומד עליו ומהדקו לתוך הקרקע..

א"כ השוכר הזה במקום לחרוש בהר חרש בבקעה והקנקן נשבר. הדין: שפטור- ולמה? משום שבהר יש הרבה יותר סלעים ואם הקנקן נשבר בבקעה ק"ו שהיה נשבר בהר שבהר יש הרבה סלעים כנ"ל ובבקעה אין אלא הכל מישור וא"כ הוי בגדר של אונס ואין השוכר חייב על כך.

אבל- אם השוכר אמר שרצונו לחרוש בבקעה וסיכמו על כך (כי אם השכיר בסתם את המחרשה יכול לחרוש בכל מקום שרוצה, ריטב"א) והשוכר לקח את הפרה וחרש איתה בהר- אם נשבר הקנקן- חייב משום שזה נחשב כפשיעה שהרי ההר הוא מלא בסלעים משא"כ בבקעה. ע"כ דיברה המשנה בשבירת הקנקן.

בסיפא המשנה עוברת לדבר על החלקה שאם שכר את הפרה כדי לדוש בקטנית (שהיא יותר מחליקה מהתבואה) והוא דש איתה בתבואה והחליקה הפרה פטור מפני שאם היתה דשה בקטנית היתה בודאי מחליקה.

אבל: אם שכרה כדי לדוש איתה בתבואה- ודש עמה בקטנית חייב אם החליקה שהקטנית מחלקת יותר מהתבואה.

מה שואלת הגמרא? שואלת הגמרא: המשנה דיברה במצב בו השוכר שינה ממה שסיכם עם המשכיר אבל מה הדין אם השוכר לא שינה ממה שסיכמו ובכל זאת נשבר הקנקן מחמת פשיעה במלאכת החרישה- מי צריך לשלם? שהרי כפי שהסברנו עם הפרה החורשת הולכים 2 פועלים אחד מכוין אותה מקדימה כדי שתלך בכיוון ואחד מאחורה מעמיק את יתד המחרשה עמוק באדמה. א"כ מי אשם אם זה נשבר הקנקן בפשיעה- האם המנהיג או אוחז היתד??

מה מתרצת הגמרא? מביאה הגמרא מחלוקת: אמר רב פפא: "דנקיט פרשא" ביאור: זה שאוחז במרדע והמלמד שמכוין את הפרה לאיפה ללכת ולא לסטות מהשורה של החרישה והוא אוחז בידו מקל ובסופו מסמר שנקרא דרבן, והוא מכה בבהמה ומכוין אותה לאן שצריך [והמילה "פרשה" בארמית הוא לשון "עקיצה" (רש"י משלי כ"ג)]. א"כ סובר רב פפא שכיוון שהוא לא כיוון טוב את הפרה לכיוון התלם היא סטתה מעט ונפגשה בסלעים ואז נשבר הקנקן.

רב שישא בריה דרב אידי: חולק על רב פפא וסובר שזה שתופס את כלי החרישה הוא זה שצריך לשלם משום שכיוון שלא כיוון את משקלו ללחוץ ולחץ יותר מדי אז הקנקן נכנס הרבה באדמה ונשבר וזו אשמתו.

מה פוסקת הגמרא? פוסקת הגמרא הלכה: שהאוחז את כלי המחרשה הוא משלם שאם לא היה מעמיק כל כך בקרקע לא היתה גורמת סטיית המחרשה מהתלם לשבירת הקנקן. א"כ: גם כאשר המכוון שמלמד הבקר כיוונו קצת בעיקום אם הקנקן לא היה עמוק כל כך לא היה נשבר וזה אשמה שלך.

באיזה מקרה ההלכה משתנה? מוסיפה הגמרא אם המקום שהם עבדו בו הוא מקום שמוחזק וידוע כמקום שיש בו אבנים וטרשים- שניהם משלמים דהיינו חולקים זה משלם חצי וזה משלם חצי.

מה הסיבה ששניהם משלמים? הסיבה היא בגלל שזה ממון המוטל בספק ואין ידוע למי- אז חולקין דהיינו מהספק מחלקים את התשלום חצי לזה וחצי לזה.

לתוס': מקשה על רש"י שהרי למדנו שממון המוטל בספק חולקים זה דעתו של סומכוס- וההלכה בממון המוטל בספק הוא כרבנן שפסקו המוציא מחברו עליו הראיה ושניהם פטורים כי כל אחד שבא לתובעו אמר לו תוכיח שזה אני ואשלם וכך שניהם נפטרים, א"כ למה פה שניהם משלמים? מבאר התוס': משום שפה שניהם פשעו שהרי המקום מוחזק באבנים וסלעים ולכן שניהם צריכים לשלם על כך. שכל אחד היה צריך ליתן לב על חברו ולהזהירו ובזה שלא הזהירו היו פשיעה.

ולישוב שיטת רש"י: כתב הרש"ש שיש מקומות שגם רבנן מודים שחולקין.

איזה עוד דין משמיעה לנו הגמרא במכירת בהמה? אמר רבי יוחנן: המוכר פרה לחברו ולפני המכירה אמר לו המוכר לקונה פרה זו נגחנית היא נשכנית היא בעטנית היא רבצנית היא- ואח"כ מצא הקונה בפרה מום אחר שהזכירו המוכר בין כל המומים ש"כאילו" היו בה הרי זה מקח טעות,

כדי להבין את המוכר נבאר שהמוכר לא רצה שיהיה לקונה עליו תרעומת אחרי הקנייה אז הוא סיפר לו שיש בפרה הרבה דברים לא טובים- והקונה הבין שהמוכר סתם מגזים וזה נאמר רק כדי שלא יהיה לו עליו טענות והמוכר "הסניף", העלים, את המום שבאמת יש בה בין המומים שאין בה לדוגמא היא באמת נשכנית- והוא אמר לו היא נגחנית, רבצנית, נשכנית בעטנית- והקונה חשב שהכל זה סתם הגזמה והתברר לו שהנשכנית זה אמיתי- זה מקח טעות בגלל שחשב שזה לא אמיתי.

אבל: אם אמר לו רק את אותו המום בלבד שהוא אמיתי ועוד מומים ולא פירש מה הם ואח"כ מצא את אותו המום שהוא אמיתי- אינו מקח טעות- שיכול המוכר לומר לו הודעתך שזה המום שיש בה, וא"כ היה צריך הקונה לבדוק את אותו המום שהוזכר.

מה הראיה שמביאה הגמרא לדין זה? תניא נמי הכי- ברייתא גם כן: המוכר שפחה לחברו ואומר לו שפחה זו שוטה היא נכפית היא (חולה במחלת הנפילה) משומעת היא ונמצא שהיה בה מום אחד אמיתי שהעלימו בין המומים והוא באמת אמיתי הרי זה מקח טעות ואם אמר מום זה ומום אחר אין זה מקח טעות.

מה שאל רב אחא את רב אשי? מה הדין אם היו בה באמת את כל המומים האלו- והיה בה גם מום זה שמאד מפריע לו והספק האם נאמר כיוון שדיבר דברים אמיתיים אין זה מקח טעות או שיכול לומר לו חשבתי שזה מומים שאינם באמת ואתה כולל מומים שיש בה עם מומים שאין בה.

מה מתרצת הגמרא? אמר ליה רב מרדכי לרב אשי כך אומרים בשם רבא אם היו בה כל המומים האלו אין זה מקח טעות.

שאלות תשובות

1. מה המקרה הראשון במשנה?

כל האומנין- דהיינו הקבלנים שמקבלים עליהם לעשות מלאכה בבתיהם- הרי הם כשומרי שכר שחייבים בגניבה ואבידה אם קרה משהו לחפץ שקיבלו לתקנו

2. מה הסיבה שנחשב כש"ש?

משום שבזה שהחפץ אצלו אז יש לו סוג של ביטחון לתשלום המעות ובזאת ההנאה הוא נקרא מקבל שכר ומתחייב כשומר שכר.

3. מה הדין אם אמר האומן לבעל הבית בא קח את חפצך המוכן ותשלם לי אח"כ ומדוע?

נחשב כש"ח מכיון שהחפץ כבר מתוקן ומוכן שהבעלים יקחו אותו, ואינו מעכבו כביטחון. וזה שהחפץ נשאר אצלו זה בחינם ולכן הדין שהוא שומר חינם- ואם נגנב או אבד פטור האומן, כדין שומר חינם.

4. מה המקרה השני במשנה?

אם אדם אמר לחברו- שמור לי היום ואני אשמור לך מחר- שניהם שומרי שכר ומתחייבים בגניבה ואבידה משום שכל אחד שומר בשכר השמירה של חברו ואם נגנב או אבד חייב.

5. מה המקרה השלישי במשנתנו?

אם אמר לו ראובן לשמעון שמור לי ואמר לו שמעון "הנח לפני את החפץ"- שמעון נהיה שומר חינם. ובאה המשנה להשמיענו שאם לא אמר לו "הנח לפני" לא קיבל עליו שמירה ואינו אפ' שומר חינם.

6. מה המקרה הרביעי במשנתנו? אם ראובן הלווה לשמעון מעות או פירות על (בתמורה) למשכון- ראובן נעשה שומר שכר למשכון, ואם תשאל איזה שכר? שכר מצווה שבזה שעוסק במצווה פטור מן המצווה- ובזמן ההלוואה פטור לתת צדקה לעני ובזה השכר הוי שומר שכר.

7. איזה מצווה מקיים המלווה?

"פתוח תפתח את ידך לאחריך האביון"

8. מה סובר רבי יהודה?

רבי יהודה חולק וסובר שבמעות אין זה שומר שכר ורק בפירות זה שומר שכר, שרבי יהודה סובר אין שכר מצווה נחשב כשכר לחייבו כשומר שכר, אבל בפירות הוא כן שומר שכר משום שפירות עשויים להרקיב- ובזה שהלווה ראובן אותם לשמעון ואח"כ יקבל פירות טריים בזה קיבל הנאה ובהנאה זו הוא מתחייב כשומר שכר.

9. מה הוסיף אבא שאול?

אבא שאול מחדש שמותר לאדם שהלווה לעני כסף וקיבל מהעני משכון- מותר לו להשכיר את המשכון ולהוריד מהעני מחובו, משום שבזה הוא משיב אבידה לעני שפוחת לו מחובו.

10. איזה אבידה הוא מחזיר?

את המשכון, מכיוון שלעני לא היה כסף לפרוע את החוב והמלווה היה משאיר את הפקדון אצלו והפקדון היה "נאבד" מהעני. ע"י שעשה המלווה כאבא שאול הוא מחזיר לעני את המשכון ה"אבוד".

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף מ"א ע"ב "רבא אמר"

1. "רבא אמר" על מה מדבר רבא?
רבא בא לתת טעם נוסף ללוי שאמר ששליחות יד אינה צ"ח.
2. מדוע שליחות יד האמורה בש"ח ובש"ש מיותרת?
מפני שאפשר ללמוד זאת בק"ו משואל.
3. מהו הק"ו משואל?
שאם שואל שמשתמש בחפץ לדעת הבעלים חייב בשליחות יד, ק"ו שש"ח וש"ש שמשתמשים בחפץ שלא מדעת הבעלים ודאי שיהיו חייבים בשליחות יד.
4. מדוע נכתבה פרשת שליחות יד בש"ח ולא לומדים משואל?
כדי ללמדנו ששליחות יד אינה צ"ח "וזה הטעם של לוי".
5. מדוע נכתבה פרשת שליחות יד בש"ח ולא לומדים משואל?
שלא נאמר שפטור בבעליו עמו כמו בשואל. (שלא נאמר דיו).
6. באר את המושג "דין". מיהו "הבא מן הדין". ומיהו "הנידון"?
דין – קל וחומר. בא מן הדין – הנלמד מהק"ו. הנידון – המלמד.
7. בסוגייתנו מיהו "הבא מן הדין" ומיהו "הנידון"?
בא מן הדין – ש"ח וש"ש. הנידון – שואל.
8. אם היינו לומדים שליחות יד משואל ולא היתה נאמרת פרשת שליחות יד בש"ש מה היה הדין בש"ח וש"ש ששלחו יד בבעליו עמו?
היו פטורים כמו ששואל פטור אם שלח יד בבעליו עמו מפני שדיו לבא מן הדין להיות כנדון.
9. לרבא מה טעמו של לוי ששליחות יד א"צ חיסרון?
שנאמר שליחות יד בש"ח למרות שאפשר ללמוד זאת משואל.
10. לפי רב שסובר ששליחות יד צריכה חיסרון מדוע נכתבה פרשת שליחות יד בש"ח ולא לומדים משואל?
שלא נאמר שפטור בבעליו עמו כמו בשואל. (שלא נאמר דיו).
11. לפי רב שסובר ששליחות יד צריכה חיסרון מדוע נכתבה פרשת שליחות יד בש"ש ולא לומדים משואל?
כדי ללמד שש"ח אינו נפטר מגניבה ואבידה עד שישבע. ואם באו עדים שהוא הגנב מתחייב לשלם כפל רק אם נשבע.
12. "ונקרב בעל הבית אל האלוהים" לגבי מה הוא נקרב?

לשבועה.

13. באר את המילים:

תיתי- תלמד. חדא- אחד. ומאנ- ומי. קא עביד - עושה. הני -אלו.
תרתי - שנים.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף צ"ד ע"ב.

1. מה דין השומר בפרשה ראשונה?
השומר חייב בפשיעה ופטור בגניבה ואבידה.
2. מה דין השומר בפרשה השניה?
השומר חייב בגניבה ואבידה ופטור מאונס.
3. בהו"א על איזה שומר מדברת הפרשה הראשונה ועל איזה שומר השניה?
בהו"א הפרשה הראשונה יותר חמורה, מפני שאם השומר יטען שהחפץ נגנב והשומר שנפטר ע"י שבועה ישבע על כך לשקר ויבואו עדים ששיקר והוא הגנב הוא ישלם כפל. ומכיוון שיש כפל שזה יותר חמור מלשלם רק קרן נעמיד זאת בש"ש החמור. והפרשה השניה בש"ח מפני שהוא לא יכול להגיע לכפל מפני שכשטוען שהחפץ נגנב, מייד מתחייב בקרן.
4. מה יותר חמור קרנא בלא שבועה או כפילא בשבועה?
קרנא בלא שבועה מפני שאת הקרן הוא בטוח משלם מה שאין כן בכפל הוא צריך: 1. להישבע לשקר. 2. שלא יודה ששיקר. 3. שיבואו עדים שהוא הגנב, וזה מאד רחוק ששלושת התנאים יתמלאו ובוודאי שעדיף קרן.
5. למסקנא על איזה שומר מדברת הפרשה הראשונה ועל איזה שומר השניה?
הראשונה בש"ח שפטור בגו"א והשניה בש"ש שחייב. והטענה שש"ש יותר חמור בגלל שיכול להגיע לתשלום כפל איננה נכונה מפני ש"קרנא בלא שבועה עדיפא מכפילא בשבועה".
6. מה הראיה שקנא בלא שבועה עדיפא מכפילא בשבועה?
הראיה משואל החמור שכל ההנאה שלו ואם כפילא עדיפה היה דינו של השואל החמור לקבל את העונש החמור ולהישבע (ואם היה נשבע לשקר היה משלם כפל), ומכך שהוא לא נשבע אלא משלם מייד את הקרן מוכח שלשלם קרן יותר חמור.
7. הסבר את שאלת הגמ' "ושואל כל הנאה שלו"?
איך הגמ' אומרת ששואל "כל" הנאה שלו, הרי יש לו חיוב לזון ולשמור על הבהמה אז אין לו הנאה שלימה.
8. מהו התירוץ הראשון?
שאם השואל הוא שכיר לשמור על כל בהמות העיר והבהמה רועה באגם מההפקר אז באמת כל ההנאה שלו כי אין לו הוצאות.
9. מהו התירוץ השני?
שלא גורסים "כל" הנאה שלו, אלא "רוב" הנאה שלו.
10. מהו התירוץ השלישי?
בהמה באמת רוב הנאה שלו, אבל כאן מדובר ששאל כלי שלא צריך מזונות ולא צריך שמירה ולכן כל ההנאה שלו.
11. מהיכן לומדים שש"ש חייב בגניבה?
כתוב בתורה במפורש "אם גנוב יגנב מעמו ישלם לבעליו".
12. ומהיכן לומדים שחייב באבידה?

א'. למ"ד דיברה תורה כלשון בני"א לומדים זאת מק"ו, שאם על גניבה שקרובה לאונס חייב ודאי שחייב על אבידה שקרובה לפשיעה.
ב'. למ"ד לא דיברה תורה כלשון בני"א לומדים זאת מכפל המילים "גנוב יגנב" אחד לגניבה אחד לאבידה.

13. באר את המילים:

דתניא-שכתוב בברייתא. מסתברא- מסתבר. קרנא- קרן. מזוני- מזונות. בעיא- צריכה. איפוך אנא- אהפוך אני. דהא- שהרי. נטירה- שמירה. נטר מתא- שומר העיר דקיימא- שעומדת. מנא לן- מניין לנו. בשלמא- מובן. מערבא- במערב (בארץ ישראל).

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף צ"ד ע"ב- צ"ה ע"א.

1. מניין ששואל חייב בשבורה ומתה?
מהפסוק "וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת".
2. להו"א הראשונה מניין ששואל חייב בשבויה?
שכמו שחייב בשבורה ומתה חייב גם בשבויה.
3. כיצד הגמרא דוחה את ההו"א?
שבבורה ומתה זה אונס שמעלה על דעתו שיכול לקרות ועל דעת כן שאל ולכן חייב משא"כ שיבואו שודדים וישבו את הבהמה על זה הוא לא חשב בזמן השאילה ויתכן שיהיה פטור.
4. מה זה "בניין אב"?
אחת מהמידות שהתורה נדרשת בהם ופירושה שכשם שמצאנו במקום אחד דין מסויים (למשל ש"ש שפטור באונס שבורה מתה ושבויה) כך יהיה הדין בפרשה אחרת (למשל שואל שיתחייב גם בשבויה)
5. להו"א השניה מניין ששואל חייב בשבויה?
לומדים מבניין אב מש"ש. שכמו שבש"ש התורה לא חילקה בין סוגי האונסים ופטור בין על שבורה ומתה ובין על השבויה, כך שואל יהיה חייב גם על שבורה ומתה וגם על השבויה.
6. כיצד הגמ' דוחה את ההו"א השניה?
שבש"ש מתאים לכתוב שבויה כדי ללמדנו שפטור כיוון שאם בשבורה ומתה פטור כ"ש שפטור בשבויה שזה אונס שלא עולה על דעתו.
7. למסקנא מניין ששואל חייב בשבויה?
מרבי נתן שאמר שהמילה או (ונשבר או מת) באה לרבות שבויה.
8. הסבר את מחלוקת רבי יונתן ורבי יאשיה!
האם כשיש שני פרטים והתורה חיברה אותם בו' החיבור (למשל נשבר ומת) האם הכוונה או זה או זה (או נשבר או מת) או שהכוונה לשניהם ביחד.
9. מה סובר רבי יונתן?
כשיש ו' הכוונה או זה או זה אלא אם התורה כתבה יחדיו כמו "לא תחרוש בשור וחמור יחדיו".
10. מה סובר רבי יאשיה?
שהו' מחברת את שניהם אלא אם כן התורה כתבה "או" לחלק.
11. לגבי מה נחלקו רבי יונתן ורבי יאשיה?
מהיכן לומדים שהמקלל או את אביו או את אמו חייב מיתה.
12. לפי רבי יאשיה מהיכן לומדים ששואל חייב בשבויה?
מהמילה "ונשבר" שהיא מיותרת. מפני שאם כתוב "מת" יש סברא "מה לי קטלא כולה מה לי קטלא פלגא?" (מה ההבדל אם נשבר הכל או חצי) ומספיק לכתוב רק "מת" כדי לחייב בשבירה (מפני שהאיבר שנשבר הריהו כמת) וא"כ "ונשבר" מיותר ללמד שחייב על השבויה.
13. לסיכום מניין ששואל חייב בשבויה?

לרבי יונתן מ"או", ולרבי יאשיה מ"ונשבר".

14. באר את המילים:

דתניא-שכתוב בברייטא. תימא- תאמר. הניחא מתורץ. סד"א- סלקא דעתך אמינא
תעלה על דעתך לומר. איכא- יש מיתברא- נשברה. סליק אדעתא- העלה על דעתו
סליק- העלה מנא לן- מניין לנו.

בס"ד עש"ק פרשת בהר בחוקותי תשפ"ג

שאלות חזרה דף צ"ט ע"ב.

1. מתי השואל מתחייב באונס?
ממתי שהמשאיל שולח לו אותה (שנכנסה הפרה לרשותו)
2. לעניין מה אמר רב הונא שהשואל קרדום מחבירו, השואל לא קנה עד שישמש בו?
לעניין שאין המשאיל יכול לחזור בו.
3. השואל קרדום הקדש מן הגזבר האם מותר לשואל להשתמש בו? והאם זה לכתחילה?
יכול להשתמש בהם לכתחילה מפני שהמשאיל (הגזבר) מעל בהם והוציא אותם לחולין.
4. המשאיל קרדום של הקדש מעל ומשלם להקדש "לפי טובת הנאה שבו" מה הכוונה?
אומדים כמה אדם מוכן להשקיע ולהוציא משלו על מנת שהמקבל "יהיה חייב" לו טובה.
5. מה ההבדל בין מי שנהנה מן ההקדש לבין מי שמזיק את ההקדש?
הנהנה מן ההקדש בשוגג משלם קרן וחומש ואילו המזיק משלם רק קרן כדין מזיק.
6. מהי קושיית הגמרא על רב הונא מרב אמי?
רב הונא אומר שהשואל לא קונה את הפרה עד שישתמש. וקשה שאם השואל לא הישתמש בה בפועל הפרה עדיין ברשות ההקדש ומדוע הגזבר מעל הרי לא הוציא את הפרה מההקדש?
7. מה מתרץ רב הונא?
רב הונא לא מתרץ. מפני שיש מחלוקת בין רב הונא לרב אמי מתי השואל קונה. לרב הונא כשיתחיל לעבוד בה ולרב אמי כשימשוך.
8. מהיכן נוכיח שגם רבי אלעזר חולק על רב הונא?
מכך שר"א אומר "כדרך שתיקנו משיכה בלקוחות כך תיקנו משיכה בשומרים" ושואל הרי הוא אחד מהשומרים ולר"א קונה במשיכה ולא כשמשמש.
9. כיצד קונים קרקע?
בקניין כסף או בשטר (שכתוב בו "הרי שדי מכורה לך") או בחזקה.
10. כיצד קונים קרקע בחזקה?
נעל גדר ופרץ. נעל - את שער השדה. גדר - מסביב לשדה. פרץ - את השער שיוכל להכנס.

11. ראובן השכיר בית לשמעון וראובן רוצה לחזור בו. ממתי הוא

לא יכול לחזור בו?

ממתי ששמעון החזיק בבית או ע"י נתינת כסף, או ע"י שראובן כתב לשמעון שטר (ביתי מושכר לך) או ממתי ששמעון עשה בבית חזקה-נעל גדר ופרץ.

12. באר את המילים:

הדר ביה – חוזר בו. מצי-יכול. פליגא- חולק. אמאי- מדוע .
ניהדריה – נחזירו. ליקנייה – יקנה. מאי -מה. עבידיתה- מעשיו.

בס"ד עש"ק פרשת במדבר תשפ"ג

שאלות חזרה דף צ"ט ע"ב.

1. "אמר שמואל: האי מאן דגזיל חביצא דתמרי ואית בה 50 תמרי, אגב הדדי מזדבן ב50 נכי חדא, חדא חדא מזדבן ב50. להדיט משלם 50 נכי חדא, להקדש משלם 50 וחומשייהו". הסבר!
אמר שמואל: זה מי שגזל חבילה של תמרים ויש בה 50 תמרים. ביחד נמכרים ב50 פחות אחד (49), וכשהם נמכרים אחד אחד נמכרים ב50. אם גזל מהדיוט משלם 50 פחות אחד, ואם גזל מהקדש משלם 50 וחומש.
2. מה אמר שמואל לגבי גזבר שנטל אבן או קורה מהקדש?
שאם הגזבר רק לקח אותה לביתו לא מעל כי היא עדיין ברשות הקדש עד שידור תחתיה בשווה פרוטה (למשל יניח מעל הערובה שלא יכנס הגשם).
3. מה הסתירה בדברי שמואל?
שבגזל חביצא דין ההדיוט שונה מדין ההקדש ואילו מהמשנה של גזבר שמואל למד שדין ההדיוט כדין ההקדש. (ששמואל סבר שכמו שהגזבר מעל כשנהנה כך הדר בחצר חבירו שלא ברשות צריך להעלות לו שכר כי נהנה)
4. מה מתרצת הגמרא?
ששמואל חזר בו מהלימוד של הדר בחצר חבירו. (מפני שהקדש שלא מדעת דומה להדיוט מדעת. מפני שהקב"ה יודע מתי הגזבר נהנה וזה לא דומה לדר בחצר שבעה"ב באמת לא יודע מי דר שם).
5. באר את המילים:
הני-אלו. שקולאי-סבלים. דתברו-ששברו. חביתא-חבית.
דחמרא-של יין. לחנוונאה-לחנווני. ביומא דשוקא-ביום השוק.
מזדבנא-נמכר. בשאר יומי-בשאר הימים. אהדרו ליה-החזירו לו.
הוה ליה-היה לו. הא-זה. איבעי ליה-היה צריך לו. מנכי-מנכה.
אגר טירחיה-שכר טירחתו. דמי ברזיינתא-שכר עושי הברז. (מנקבים בחבית בלי שתישבר).

איגרת אישית מלב אוהב.

תלמידי היקר והאהוב.

שאלות החזרה קוצצו ע"מ לפנות זמן לשאלות החזרה למבחן הגדול במגילת רות.

**זכור! "יגעתי ומצאתי תאמין". השבת היא השבת שלפני חג
השבועות יום קבלת התורה והיא מספיק ארוכה גם ללמוד
בגמרא וגם לחזור במגילת רות.
יש מיום שישי זמן בשפע גם ללמוד וגם לנוח ולשחק. (לא
חייבים לצמצם את זמן הלימוד "לאבות ובנים" מותר ללמוד גם
בזמנים אחרים...
יקירי! זה בידיים שלך!!!!
אל תחכה לאבא/אמא/אח/חבר. תפוס את עצמך וקדימה
לעבודה!!!**

**שבת שלום ומבורך ובהצלחה.
הרב איתמר גוטל.**

בס"ד עש"ק פרשת חוקת.

שאלות חזרה ק"א ע"א.

1. שטף נהר זיתיו ונכנסו לשדה חבירו והשרישו ועשו פירות מה הדין ומדוע?

יחלוקו משום שהקרקע והעצים גרמו לצמיחה במקום החדש.

2. לפי עולא מתי יחלוקו ומתי לא?

אם נעקרו בגושיהם וכבר עברו ג' שנים בשדה השני יחלוקו. אך בתוך ג' הכל לבעל הזיתים.

3. בתוך ג' הכל לבעל הזיתים, מדוע?

משום שיכול לטעון לבעל הקרקע אילו הייתי נוטע בשדך נטיעות חדשות בכל מקרה לא היית נהנה מהם מפני שצריך להמתין ג' שנות ערלה.

4. האם מותר לבעל הקרקע לעקור את העצים?

לא, משום מצוות ישוב ארץ ישראל.

5. לפי ההוא אמינא מה הכוונה "שדה אבותיו"?

שדה בארץ ישראל הארץ שהובטחה לאברהם ליצחק וליעקב.

6. מה ההבדל בין מקבל לחוכר?

מקבל- אריס שמקבל אחוזים מהיבול (למחצה שלישי או רביע) לפי המקובל באזור.

חוכר- שוכר קרקע לתקופה ומשלם שכירות בלי קשר ליבול.

7. מה הכוונה "יש קניין לנכרי בארץ ישראל להפקיע מידי מעשר"?

שגוי שקנה קרקע בארץ, הבעלות שלו בקרקע גורמת לכך שהיבול יהיה פטור מהפרשת תרומות ומעשרות.

8. להוא אמינא מדוע המקבל שדה אבותיו מהנכרי צריך לעשר גם את חלק הנכרי?

א'. מפני שאין קניין נכרי מפקיע מחיוב מעשר. ב'. מפני שאריס הוא כמו חוכר שחייב חוב ממוני לגוי ואם ישלם לו בלי להפריש נמצא שנהנה מהטבל.

9. מה הגמרא מקשה על זה?

אם זאת הסיבה מדוע לרבי יהודה המקבל שדה אבותיו ממציק (גוי גזלן) חייב לעשר? מה מיוחד במציק? אם זאת הסיבה כל אריס חייב לעשר.

10. למסקנא מה סובר רבי יהודה?

שיש קניין לנכרי בראץ ישראל להפיע מיד מעשר ואריס לאו כחוכר.

11. למסקנא מדוע המקבל שדה אבותיו מעשר את חלק הגוי?

כי מדובר בבן שמקבל את שדה אביו וקנסו אותו שיעשר כדי שיתאמץ לגאול אותה מהגוי.

שאלות חזרה דף ק"א ע"ב.

1. **המשכיר בית לחבירו ורוצה לפנותו, כמה זמן לפני הפינוי צריך להודיעו?**
בקיץ 30 יום מפני שמצוי דירות להשכרה ובחורף שלא מצוי צריך להודיעו עד ט"ו אלול שזה 30 יום קודם ימות הגשמים.
2. **כמה זמן לפני הפינוי צריך להודיע בכרך, בחנות ובחנות של נחתומים וצבעים, ומדוע?**
בכרך- שנה מראש, מפני שיש ביקוש גדול לגור בעיר בגלל השווקים ואין דירות. בחנויות- בין עיירות ובין כרכים שנה מראש מפני שהחנוני דרכו למכור בהקפה והלקוחות פורעים לאחר ימים רבים ואם יעזוב יבואו לפרוע לו ולא ימצאוהו ויפסיד.
חנויות צבע ונחתומים (מוכרי לחם) 3 שנים מפני שדרכם לתת הקפה ארוכה יותר משאר חנויות.
3. **באמצע החורף רוצה המשכיר לפנות את השוכר, הוא לא יכול כי אסור לפנות בימות הגשמים, האם מותר למשכיר להעלות את דמי השכירות?**
אם זה בלי סיבה אסור לו, אך אם התייקרו מחירי השכירות בכל הסביבה, מותר לו, מפני שניכר שעושה זאת כדי לא להפסיד כסף ולא בשביל לגרום לשוכר לצאת.
4. **עקב רעידת אדמה נפל ביתו של המשכיר ואין לו היכן לגור, האם מותר לו להוציא את השוכר למרות שמדובר בימות הגשמים וא"א להשיג דירה להשכרה?**
הגמרא אומרת שפשיטא שכן מכיוון שהמשכיר טוען לשוכר אתה לא עדיף ממני ואין זה מן הראוי שאתה תגור בביתי ואני אשאר בחוץ. ומה שלא הודעתי לך זה מפני שלא ידעתי שביתי יפול.
5. **מה הדין אם המשכיר מת ובנו רוצה להוציא את השוכר? ומה הדין אם מכר את הדירה והקונה דורש מהשוכר לפנות את הדירה במהלך החורף?**
השוכר יכול להישאר כי הוא אומר לבן או לקונה אתה לא עדיף מהמשכיר שמכוחו אתה בא, וכמו שהוא לא יכל לפנות אותי כך גם אתה.
6. **מה היה המעשה בהוא גברא?**
מעשה באדם שקנה אניה מלאה חביות יין ולא היה לא היכן להניחם, שאל אשה אחת יש לך מקום? ענתה שלא. נשא אותה לאישה והשכירה לו מקום. הלך האיש לביתו ושלח לה גט, האישה שכרה סבלים שיוציאו את היין לרחוב ושילמה להם מהיין.
7. **מה אמר על זה רב הונא בריה דרב יהושע?**
שהאישה עשתה כדין "כאשר עשה כן יעשה לו גמולו ישוב בראשו" שיכולה האישה לטעון לא רוצה להשכיר לך.

8. **מהם הדברים שהמשכיר חייב לספק ולדאוג לתקינותם?**
דלת עם נגר ומנעול, לפתוח חלונות, לחזק תקרה ולסמוך קורה בגג שלא תיפול וכל דבר שהוא מלאכת אומן.
9. **מהם הדברים שהם על חשבון השוכר?**
סולם ומעקה לגג, לסדר מרזב ולסייד את הגג מפני הגשם וכל דבר שהוא לא מלאכת אומן.
10. **מה קרה לדייר שכשעזב לקח איתו את המזוזות ולא שם אחרות במקומם?**
מתו אשתו ושני בניו.
11. **מי צריך לדאוג למזוזה? ומתי מותר לשוכר לקחת איתו את המזוזה?**
השוכר דואג למזוזה שהרי מזוזה זה חובת הדר. ואם שוכר מגוי חייב השוכר לקחת אותם כדי שהגוי לא ינהג בהם ביזיון.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף מ"א ע"א ע"ב.

1. מה הכוונה שליחות יד צריכה חיסרון?
 שאם השומר נטל את החפץ ע"מ להשתמש אפי' בחלק קטן ממנו ובסוף התחרט והחזירו בשלמות למקומו הוא לא נקרא שולח יד כי לא חיסר וכדי להיקרא "שולח יד" צריך לחסר בפועל ולא במחשבה.
2. מה הכוונה שליחות יד אינה צריכה חיסרון?
 שאם נטל ע"מ לחסר ולא חיסר, בעצם הלכיה נקרא "שולח יד" מפני ששליחות יד אינה צריכה חיסרון.
3. מה סובר רב בהוא אמינא? (במה שהיינו אומרים) ומניין?
 רב סובר ששליחות יד אינה צריכה חיסרון כי על הבריתא של רועה שהניח מקלו או תרמילו על הכבש ונכנס לעיר ובא זאב וטרף או ארי ודרס חייב. ושאלנו מדוע חייב הרי נטל את המקל? ותירץ רב שמדובר שהם עודן עליה וכשהניח את המקל הניח בחוזק ומחמת כן הבהמה הלכה וזה נקרא קניין ולמרות שלא חיסר בבהמה כלום זה נקרא שליחות יד וחייב.
4. כיצד הגמרא דוחה זאת?
 שאפשר לבאר את כוונת רב שהכיסה במקל "שהכחישה במקל" דהיינו שהכה בחוזקה וע"י כך הוכחשה הבהמה ונחסרה וא"כ רב סובר ששליחות יד צריכה חיסרון.
5. כיצד מסביר רש"י את ההבדל בין זאב שטורף לבין ארי שדורס?
 שהזאב טורף ונושא את הטרף למאורה שלו ואוכל שם. ואילו הארי דורס במקום ואוכל שם.
6. מה סובר רב למסקנה ומה סובר לוי?
 רב סובר ששליחות יד צריכה חיסרון ולוי סובר שאינה צריכה חיסרון.
7. מניין לומד לוי ששליחות יד אינה צריכה חיסרון? (לפי רב יוסי בן נהוראי).
 משליחות יד של ש"ש שהיא מיותרת לדרשה. שהתורה כתבה פעמיים דין שליחות יד פעם אחת בש"ח ופעם שניה בש"ש ולכאורה השליחות יד בש"ש מיותרת, מפני שאפשר ללמוד זאת בק"ו ואם התורה כתבה בהכרח שזה בא ללמד ששליחות יד אינה צ"ח.
8. מה הקל וחומר שאפשר ללמוד מש"ח לש"ש?
 שאם ש"ח הקל מפני שפטור בגניבה ואבידה חייב בשליחות יד ק"ו שש"ש שחייב בגניבה ואבידה שיהיה חייב בשליחות יד.
9. מה סובר רבי יוחנן?
 שאין ק"ו מפני שש"ח יותר חמור מש"ש וממילא הפסוק בש"ש בא ללמדנו דין שליחות יד בש"ש שיש בה חיסרון ואין מקור לשליחות יד שאין בה חיסרון.
10. מי יותר חמור ש"ח או ש"ש?
 מחלוקת. לפי רבי יוסי בן נהוראי- ש"ח מפני שפטור בגניבה ואבידה.
 ולפי רבי יוחנן - ש"ש כי הוא תמיד משלם קרן ואין אפשרות שיגיע לכפל.
11. רבי יוחנן מביא את רבי אלעזר שאומר "דא ודא אחת היא". הסבר את דבריו!

זה וזה (שני הפסוקים בש"ח ובש"ש) נצרכים ללמדנו דין שליחות יד ואין פסוק מיותר.
12. רבי יוחנן טוען שש"ח יותר חמור במילים "מה לש"ח שכן משלם תשלומי כפל בטוען

טענת גנב"ה הסבר!

שאם השומר חינם טוען שנגנב ממנו (טענת גנב) ונשבע על כך לשקר ובאו עדים והעידו ששיקר והפיקדון אצלו הרי הוא משלם למפקיד תשלומי כפל. ולכן ש"ח יותר חמור מש"ש שטוען שנגנב משלם מייד קרן.

13. מה יענה רבי יוסי בן נהוראי לרבי יוחנן?

"קרנא בלא שבועא" (הקרן שמשלם הש"ש מייד) "עדיפא מכפילא בשבועא" (עדיפה יותר מהכפל שאולי ואולי ישלם הש"ח) מפני שש"ש שטוען נגנב מייד מתחייב לשלם קרן ואילו ש"ח רק אם ישבע לשקר ורק אם יבואו עדים ישלם כפל ולכן הש"ש יותר חמור.

דתניא-שכתוב בבריייתא. הא- זה. מני- כמו מי. אי- אם. בעינן- צריך. אימא- אמור. מאן- מי. דמתרגם- שיתרגם. אליבא-לפי. דחד תנא- תנא אחד. מובלנא- אוביל. מאניה- כליו. בתריה- אחריו. בי מסותא- בית המרחץ. לא מיבעיא- אין צריך לומר.

שאלות חזרה בגמרא:

שאלות חזרה דף מ"ג ע"א.

1. מה דין המפקיד מעות אצל שולחני?
אם הם צוררין אסור לשולחני לגעת בהם ולכן נחשב כש"ח שפטור בגניבה ואבידה. ואם הם מותרים יכול השולחני להשתמש בהם נהנה מהם נחשב כש"ש שחייב בגניבה ואבידה.
2. מה דין המפקיד מעות אצל בעה"ב (לא שולחני ולא חנווני)?
בין צוררין בין מותרין אסור לבעה"ב להשתמש ופטור בגניבה ואבידה.
3. מה דין המפקיד מעות אצל חנווני?
לפי רבי מאיר כבעה"ב שפטור, ולפי רבי יהודה כשולחני שחייב במותרין.
4. הסבר את שאלת הגמ' "משום דצוררין לא ישתמש בהן"?
מדוע רק אם הם מותרין יכול להשתמש בהם, הרי כל אדם דרכו לצרור את כספו ואין בזה שהם צוררין שום ראייה שהמפקיד לא רוצה שישתמשו בזה ומדוע אסור לשולחני להשתמש?
5. מה מתרץ רב אסי בשם רב יהודה?
שבצוררין באמת יכול להשתמש והמשנה דיברה על צוררין וחתומין שזה ראייה שלא רוצה שישתמשו בזה.
6. מה המחלוקת בין 2 הלשונות בגמ'?
ללישנא קמא אם הם צוררים בקשר משונה אפי' אם הם לא חתומים לא ישתמש בהם. ולפי הלישנא בתרא קשר משונה זה ספק.
7. מה מחלוקת רב הונא ורב נחמן?
מה הדין אם הפקיד מעות מותרין ונאנסו לפני לפני שהשולחני השתמש בהם.
8. מה סובר רב הונא?
שברגע שהוא מקבל את הכסף הוא הופך להיות שואל שחייב באונס הואיל וכל ההנאה שלו.
9. מה סובר רב נחמן?
שכל עוד שהשולחני לא השתמש בהם נחשב לש"ח שפטור וממתי שמשמש נחשב לש"ש.
10. מה זה מעילה?
השתמשות בחפץ הקדש לצורך פרטי.
11. מה הקושיא על רב הונא ממעילה?
שאם הגזבר נטל מעות הקדש מותרין ונתן אותם לשולחני מותר לשולחני להשתמש בהן ואם השתמש בהם השולחני, מעל הגזבר. ולפי רב הונא

קשה למה צריך שהשתמש בהם, הרי עצם זה שנתן אותם לשולחני הוציא אותם מרשותו ונחשב למועל?
12. מה מתרץ רב הונא?

שבאמת כבר משעת המסירה הגזבר מעל ובגלל שכתוב ברישא שאפי' אם הוציא לא מעלכתוב בסיפא הוציא.

מעשה בההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה, אותבינהו הנפקד בצריפא דאורבנא, ואיגנוב, [מעשה באדם שהפקיד אצל חבריו מעות, ונתנם הנפקד בצריף של עצי ערבה, ונגנבו המעות משם]. אמר רב יוסף: אף על גב דלענין גנבי, נטירותא היא, [אם כי שמירה היא לענין גנבים, ואף שלא קברם, ומשום שאין דרך גנבים לחפש מעות בצריף כזה], מכל מקום לענין נורא הרי פשיעותא היא [לענין שריפה אינו שמור, ופשיעה היא שפשע השומר ביחס לשריפה], ואם כן: הוה תחילתו בפשיעה וסופו באונס, כלומר: אפשר שעל ידי פשיעתו בא האונס, כי שמא אם היו המעות במקום אחר, לא היו הגנבים באים לשם לגנובם, ולכן הוא חייב.

ואיכא דאמרי כך אמר רב יוסף: אף על גב דלענין נורא פשיעותא היא, לענין גנבי הרי נטירותא היא (שמירה היא), ותחילתו בפשיעה וסופו באונס, פטור.

והילכתא: תחילתו בפשיעה וסופו באונס, חייב.

מעשה בההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה, אמר: הב לי זוזאי, אמר ליה: לא ידענא היכא אותבינהו; אתא לקמיה דרבא [מעשה באדם שהפקיד מעות ביד חבריו, וכשבא המפקיד לתבוע את פקדונו אמר השומר שאינו יודע היכן הטמינם; ובא הנפקד לפני רבא לשאול בדינו] - אמר ליה רבא לנפקד: כל "לא ידענא" פשיעותא היא, זיל שלים [צא ושלם למפקיד] את מעותיו.

מעשה בההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה, אשלמינהו לאימיה, ואותבינהו בקרטליתא ואיגנוב, [מעשה באדם שהפקידו בידו כסף, והוא נתנם לאמו ולא הודיעה שפקדון הם בידו, והיא הניחה את הכסף בארגז - שהוא איננו מקום שמירה מגניבה - משום שחשבה כי המעות של בנה הם, ולבסוף נגנבו]. אמר רבא: היכי נדיינו דייני להאי דינא [האיך ידונו הדיינים את הדין הזה]?! שהרי אם נימא ליה לדידיה: זיל שלים, [נאמר לנפקד לשלם] ומשום שהשומר שמסר לשומר הרי הוא חייב, אמר [יאמר] לזכותו: הרי כל המפקיד על דעת אשתו ובניו של נפקד הוא מפקיד, ואם מוסר שומר לשומר אחר שהוא מבני משפחתו, אין הוא חייב. שמא תאמר, נימא לה לאימיה: זילי שלימי [נאמר לאמו, לכי ושלמי], שהרי לא שמרה את הפקדון כדינו. אמרה [יכולה היא לומר] לזכותה: הרי "לא אמר לי בני דלאו דידיה נינהו, דאקברינהו" [לא אמר לי בני שאינם שלו אלא פקדון הם בידו, כדי שאקברם]. שמא תאמר, נימא ליה לנפקד: אמאי לא אמרת לה שפקדון הם בידך?! אמר [יאמר הלה] לזכותו: "סבור הייתי דכל שכן דכי אמינא לה דדידי נינהו, טפי מזדהרא בהו" [סבור הייתי שאם תחשוב ששלי הם, תיזהר בהם יותר].

אלא, אמר רבא: משתבע איהו, דהנהו זוזי אשלמינהו לאימיה [נשבע הנפקד שמסר את הכסף לאמו]. **ומשתבעא אימיה, דהנהו זוזי אותבינהו בקרטליתא, ואיגנוב** [ונשבעת אמו, שהיא שמה את הכסף בארגז, ונגנב], **ופטור** הנפקד מלשלם.

מעשה בההוא אפוטרופא דיתמי, דזבן להו תורא ליתמי, ומסריה לבקרא, לא הו ליה ככי ושיני למיכל, ומית [מעשה באפוטרופוס של יתומים, שקנה עבורם שור בכספם, ומסרו האפוטרופוס לרועה, והתברר שלא היו לו לשור שיניים גדולות וקטנות כדי לאכול בהם, ומת השור]. **אמר רמי בר חמא: היכי נדיינו דייני להאי דינא?! אם נימא ליה לאפוטרופא: זיל שלים.** הרי אמר [יאמר]: **אנא, לבקרא מסרתיה** [אני מסרתיהו לרועה], והיה לו להודיעני שאינו אוכל. שמא תאמר, **נימא ליה לבקרא** [לרועה]: **זיל שלים, אמר: אנא בהדי תורי אוקימתיה, אוכלא שדאי ליה, לא הוה ידעינן דלא אכל** [אני שמתיו בין שאר השוורים, ושמתי לפניו אוכל כמו לכל השוורים, ולא ידעתי שאינו אוכל]. ותמהה הגמרא, מהו הנידון של רמי בר חמא: **מכדי, הרי בקרא זה, שומר שכר דיתמי הוא** [הרי שומר שכר של יתומים הוא הרועה], ואם כן **איבעי ליה לעיוני** [היה לו לבדוק אם השור אוכל] - כלומר: אכן פשיעה מצד הבקרא אין כאן, אבל הרי שומר שכר הוא הבקרא, ושומר שכר חייב בשמירה יתירה, ובכלל חיוביו הא גם החיוב לעיין אם השור שנמסר לו לשמירה אוכל את המאכל הניתן לו אם לאו, והיות והוא לא עיין, עליו לשלם?! ומשנינן: **אן איכא פסידא דיתמי**, שכלפיהם הוא שומר שכר, **הכי נמי!** לו היו היתומים נפסדים מאי שימת הלב שלו, אכן היה צריך הרועה לשלם להם - ומיהו, **הכא במאי עסקינן, דליכא פסידא דיתמי**, כיון **דאשכחיהו היתומים למריה דתורא, ושקול יתמי זוזי מיניה.**

דהיינו, הנידון שהובא לפני רמי בר חמא, היה באופן שהיתומים אינם נפסדים ממיתת השור כלל, ומשום שמצאו את המוכר של השור, והוא החזיר להם את המעות ששילם עבורו האפוטרופוס מכספם, כי מקח טעות היה, ולכן אין הרועה חייב לשלם ליתומים.

אך תמהה הגמרא: **אלא מאחר שהיתומים לא נפסדו, מאן קא טעין** [מי הוא התובע תשלומים], ומה הוא הספק בדברי רמי בר חמא מי ישלם?! ומפרשינן: **מריה דתורא קטעין: "איבעי ליה לאודוען"** [בעל השור הוא זה שתובע, על שלא הודיעהו שאין לשור שמכר להם שיניים]. תמהה הגמרא: **מאי מודעינן ליה?! והרי מידע ידע דמקח טעות הוי** [מה יש להודיע לו, והרי יודע הוא בעצמו שמכר להם שור ללא שיניים]. ומשנינן: כאן מדובר בכגון שהיה המוכר **ספסירא, דזבן מהכא ומזבין להכא** [מוכר השור היה סוחר בהמות, שקונה מזה ומוכר לזה באותו היום], ולכן לא ידע שאין לשור הזה שיניים, כיון שלא שהה השור ברשותו כלל.

ולכן, אילו היו מודיעים לו שאין לשור הזה שיניים, היה הוא שוחטו מיד, או שהיה מחזירו למי שמכר לו. ועל תביעה זו של הספסירא הוא שדן רמי בר חמא.

הלכך, מחמת שלא היה מוכרע אצל רמי בר חמא כיצד הדין, לכך הטיל רמי בר חמא פשרה ביניהם: **משתבע איהו דלא הוה ידע** [נשבע הספסירא שלא ידע בחסרון השנים], **ומשלם** לו **הבקרא, דמי בשר בזול** [הרועה צריך לשלם לו את דמי השור לפי ערך של בשר בזול], ושיעור זה הוא ערך של שני שליש ממחיר בשר השור.

ומביאה עתה הגמרא מעשה שהיה עם **ההוא גברא, דאפקיד כשותא גבי חבריה**, שהפקיד אצל חבירו ירק כישות שעושים ממנו שכר. **הוה ליה לדידיה נמי כריא דכשותא**. אף לנפקד היה כרי של הכישות. **אמר ליה לסרסיה: מהאי רמי! אזל רמא מאידך! ביקש הנפקד מהמשרת שלו להביא כישות מהכרי שלו ולהטילה לתוך הגיגית כדי לעשות ממנה שיכר** [אך לא פירש לו שיש בידו כרי נוסף של כישות שאינו שלו ושלא יקח משם. והפועל שלא ידע מזה, נטל ירק מהכישות שהופקדה, ונתנה בתוך גיגית השכר של בעל הבית]. **אמר רב עמרם: היכי נדיינו דייני להאי דינא?! אם נימא ליה לדידיה** [לנפקד]: **זיל שלים! אמר** [יאמר]: **אנא, אמרי ליה: מהאי רמי!** [אני הרי אמרתי לו שיקח מכרי אחר שהוא שלי]! שמא תאמר, **נימא ליה לסרסיה** [לפועל]: **זיל שלים! אמר** [יאמר]: **לא אמר לי מהאי רמי, ומהאי לא תירמי** [לא אמר לי שאקח דוקא מזה ולא מזה]. הילכך, שניהם פטורים, והפסיד המפקיד. ודנה הגמרא: **ואי דשהא שיעור לאיתויי ליה ולא אייתי ליה, גלי אדעתיה דניחא ליה** [אם היתה ערימת הכישות של בעל הבית קרובה ואילו ערימת הכישות של המפקיד היתה רחוקה, וראה הנפקד שהפועל משתהה משך זמן יותר מאשר היה ראוי לו לשהות אילו היה מביא מכריו שלו הקרוב, הרי הבין מכך שהפועל לוקח מכרי הפקדון וניחא לו בכך], ואם כן ישלם הנפקד?! ומשנינן: הכא במאי עסקינן: **בדלא שהא** הפועל! ואכתי מקשינן: **סוף סוף מאי פסידא איכא?! והא קא משתרשי ליה** [הרי הנפקד הרוויח על ידי הטלת כישות של חבירו את הכישות שלו, שנשארה שלימה כמות שהיתה] ואם כן צריך הנפקד מטעם זה לשלם למפקד, ומה יש לדון כלל בתשלומים מטעם שומר?!

אמר רב סמא בריה דרבא: הכא במאי עסקינן **דהוה שיכרא חלא** [החמיץ השכר], ונמצא שלא נהנה מכישותו של חבירו, ופטור הוא מלשלם. **רב אשי אמר** בישוב הקושיא האחרונה: הכא במאי עסקינן: **בכיסוי**, שהיתה הכישות של חבירו גרועה, ולא השביח השכר כרצונו של הנפקד, וקשה בעיניו שהטילוהו לתוכו - ואכן **משלם ליה הנפקד דמי כסי** [דמי כישות של קוצים כפי מה שהשביח], ומכל מקום דמים מלאים אינו משלם מדין שומר, מן הטעם שאמר רב עמרם.